

54281

II. ÉVFOLYAM

2. SZÁM

24193

Handwritten signature in purple ink.

210

foto

1937. FEBRUÁR

70 FILLÉR

Mielőtt Foto-albumot vásárol, nézze meg

Mindel albumgyártó cég **albumajándékait.**

A legalkalmasabb ajándék!

Olesók és izlések.

Telefon: *(Eladás kiesinyben is.)*
1-271-46 VI., Szív uca 39/b

„FEHER OPTIKA“

Nézzék meg a Belváros legmodernebb fényképezési szaküzletét, ahol régi avult gépét modern gépre előnyösen átcserélheti!

lászter- és fényképezési cikkek szaküzlete megnagyobbított helyiségében nagy felkészültséggel áll igen tisztelt ügyfelei rendelkezésére

Budapest, IV., Múzeum-kr 2. T.: 1-421-81.

Passepartout és keretet

Készíttessen

Lorenz-nél

Budapest, IV., Károly-körút 3

Telefon :
1-408-63

SZENES MÁRTON

fotokereskedő

Főüzlet: **IV, Károly-körút 16**
Telefon: 1-891-66
Fióküzletek: **VI, Teréz-körút 41**
Telefon: 1-124-71
VI, Teréz-körút 1/c
Telefon: 1-259-66

T A R T A L O M

Cikkek :

Neumüller M.: Csendélet felvételek műfénynél.

† nemes Harmatzy-Simon Lóránt: Hogyan találták fel a fotografálást.

Csörgeő Tibor dr.: Szabadságon.

Schuster Ferenc: Apró fogások.

Krónikás: A "Thugra".

Az amatőr fotografus.

Ismertebb előhívók a múlt században.

Képeinkről.

Műmelléletek :

ifj. Boldog Pál: Tavaszi idill.

Spronz Károly: Rózsét vívő asszony.

Pesti József: Marokkói utca.

Angyalffy Andor: Játsszótársak.

Muhl Aladár: Sütkérezés.

Lázi Lajos: Rozika.

Demeter Adorján: Játsszó gyerekek.

Horváth Mihály: Balatonon.

VÁGÓGÉP

használt, kifogástalan karban, simán vagy cakkozottan vágó 13 cm. v. 24 cm. késhosszal,

megvételre kerestetik.

Ajánlatok „VÁGÓGÉP” jellegére a „Foto” kiadóhivatalába

1937 FEBRUÁR HÓ

foto

**A PHOTO-CLUB ÉS A B. S. E. FOTOSZAKOSZTÁLYÁNAK ÉS A BP.
SZFÖV. VÍZMŰVEK FOTOSZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA**

MEGJELENIK HAVONTA

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Egész évre 8 pengő

Félévre 4 pengő

Egyes szám ára 70 fillér.

Ausztriában 1 schilling

Csehszlovákiában 8 Kč

Romániában 40 lei

Jugoszláviában 12 Dinár

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV.,

Ferencz József-rakpart 17

Telefon: 1-825-88

Postatakarékpénztári csekk. sz. 27627

Csendélet felvételek műfénynél

Az illusztris osztrák fotóművész „Élesen rajzoló — lágyan rajzoló objektív” című cikkét lapunk f. évi januári számában volt alkalmunk közölni. Mai második tanulmánya a műfénynél való csendélet-fényképezésről bizonyára nem kevésbé fog olvasóink érdeklődésével találkozni.

A fényképezés egyetlen terén sem mutatkozik nyomatékosabban a modern ízlés hatása, mint a csendéletnél. Az annyira elítélt „Neue Sachlichkeit” ezen a téren alapos változást, marandó értékeket teremtett. Megmutatta, hogy jobban hatnak egyszerű dolgok a maguk természetes csoportosításában, mint, bár értékes, de benső kapcsolat nélküli tárgyak tarka összehalmozása.

Régebben a festészetből vették a példákat; ma már tudjuk, hogy mások a festett és mások a fényképezett csendélet feltételei. A festészetben mindig a színhatás, a színek összehangolása a döntő tényezők, míg a fényképészetben a forma, a fények és árnyékok megfontolt elosztása, a tárgyak árnyalati fokozatai, és olykor a felületi struktúra — mondhatjuk — hangulatszerű visszaadása. Az anyagszerűség varázsának, minden finomságának ábrázolására a „Neue Sachlichkeit” tanított meg. Fontos a csendéletnél a zárt kompozíció, a helyes tömegelosztás, és mindenekelőtt a lebilincselő fényvezetés, amely a tónusértékeknek harmonikus összehangolását eredményezi. A jó fényvezetést az utóbbi években mind gyakrabban alkalmazott nitraphot-lámpákkal könnyen elérhetjük.

Valamely csendélet megszerkesztéséhez mindig csak a lényegükben összetartozó tárgyakat használjuk fel; a háztartás mindennapi eseményeinek megfigyelése szolgáltatja sokszor a legjobb, egészen újszerű motívumokat. Lényeges igen gyakran ezen tárgyak felületi hamvasságának, zománcának anyagszerű finom visszaadása és lényeges a nitraphot-lámpák kellő elhelyezésével elért fényelosztódás megfigyelése a homályos üvegen.

Nagyon hálásak a virágfelvételek. Ha nem is tudjuk a virágok csodálatos színpompáját visszaadni, a fehér-fekete ábrázolás tónusfokozataiban mégis sikerülni fog a szemlélővel a színpompát érzékeltetni. Sok tudás és megfontolás szükséges ahhoz, hogy a természet színeit a szürke színskála fokozataival helyesen adjuk vissza. Nehéz feladat. Szükséges mégis, hogy tisztába jöjjünk a tárgy színe, a felvételi fényforrás, a használt orto- vagy pankromatikus lemez vagy film, valamint a megfelelő színszűrő kölcsönös egymásrahatásával. Aki egyszer céltudatos munkájával megszerezte ezeket a gyakorlat részére szükséges ismereteket, be fogja látni, hogy a fényképezés nem csak divatos foglalkozás, amely egy „knipszelő szekrény” beszerzése és néhány

fogás elsajátításán kívül semmi különösebb tudást és képességet nem igényel. A technikát el kell sajátítanunk, még ha a képszerű ábrázolás művészete részben velünk születik is. A lemez és a film nem adják vissza maguktól a természetben előforduló fényeket és árnyékokat. A kamera objektívének üvegszeme, a lemez rétegébe beágyazott brómézüst-szemcsék, az előhívó kémiai hatása, a papír felületének adottsága, keményebb vagy lágyabb emulziórétege, nem adják szükségszerűen a mindig legjobb eredményt, bármennyire is igyekszik ezt velünk elhíttetni a nagyhangú reklám. A sokat dicsért tág megvilágítási határok, a kiegyenlítő előhívók, valamint a magas Din. vagy Scheiner fokozatok, az f:1 fényerő és a 0.001 mp-es redőnyzár, önmaguktól még nem fognak „kép”-et adni. Aki felismerte azt a tényt, hogy a fényképezés nem szükségszerűen a legjobb eredményt szolgáltatató fiziko-kémiai folyamat, az a legjobb úton van ahhoz az igazsághoz, hogy: nem lehet a természetet ezer szépségével röptében egy másodperc töredéke alatt megörökíteni! Lelki elmélyedés nélkül nincs igazi fotoművészet és a beérkezetteknél, a „prominens”-eknél, többé-kevésbé az ihletettség kétségtelen nyomait látjuk a fekete-fehér művészet iránti odaadottságukban.

De térjünk vissza virágainkhoz. Vörös tulipánok. Mint a műfényfelvételeknél általában, ebben az esetben is pán-réteg a megfelelő felvételi anyag; fontolóra kell vennünk azonban azt a körülményt, hogy **tökéletes** tónushelyességet soha sem érhetünk el. Be kell érünk azzal, hogy a domináló színeket, amelyek a tárgy szépségének főtényezői, helyes tónusaikban adjuk vissza. Minden színt abban a tónusértékben érzékeltetni, melyben azt az egészséges szem látja, sajnos, lehetetlen, mert a spektrum valamelyik színe iránt az emulzió érzéketlenebbnek kell lennie; különben az emulzió semmiféle fény mellett sem volna előállítható. Mindenekelőtt óvakodjunk némely emulzió túlzott vöröserzékenységétől; ezek vörös virágokat túl világosan adnak vissza. Ilyen esetben zöld vagy kékeszöld szűrő segít. Gyakran használom — arcképhez is — a Kodak S. S. filmet Lifa „Omnicolor” szűrővel, továbbá a Kodak Panatomic-filmet és a nagy zöldérzékenységű Perutz Peromniát.

Közelről történő felvételek esetében, a helyes perspektíva miatt szükséges hosszú gyújtávolságnál fontos az objektívra helyezett szűrőn keresztül és erősebben szűkített fényrekesz mellett történő pontos beállítás a homályos üvegen.

Döntő fontosságú továbbá a háttér megválasztása és ennek távolsága a felveendő tárgytól. A háttér színét úgy kell kikeresnünk, hogy attól a tárgyak tisztán elváljanak. A könyvkötőnél különböző színű papírokat ragasztattam fel erős kartonra (60×70 cm méretben) és ezek közül választom ki esetről esetre a megfelelőt. Ügyelnünk kell végül arra is, hogy a háttér bizonyos nagyobb távolságban legyen a csendeletől, mert különben a papír szemcsézete is látható lesz a képen. A legtöbb esetben meg fog felelni valamely közömbös szürke szín.

Megfelelően elhelyezett üveglap, alatta a fentebb említett színes papírossal, hatásos tükröződések eredményezhet.

Döntő fontosságú a helyes megvilágítási idő. A villanyos megvilágítás-mérők műfényénél jól beváltak; az optikaiak túl alacsony eredményeket szolgáltatnak. A magam részéről sikeresen használom az Osram-tabellát, ez minden a megvilágítási idő meghatározásához szükséges tényezőt tekintetbe vesz. Világítsunk meg bőségesen és hívjunk elő lágyan, lassú folyamatban. Műfényénél csak világos szűrőt használjunk magas színérzékenységű anyaggal. Ha nem a vörös szín dominál, szívesen használom az ortokromatikus Agfa Isochrom-lemezt, amely világos szűrővel a kék, zöld, sárga színeket egész a narancs-sárgáig helyes értékükben adja; használom továbbá a kiváló, lágyan dolgozó Gevaert S. S. lemezt, amely egészen csodálatos tónus-fokozatot ad. Gondoljunk arra, hogy a pán-rétegek sárga-zöld érzékenysége nem éri el az ortokromatikus lemezekét és hogy minden szűrő csak egy bizonyos meghatározott esetben ad helyes tónus-értékeket.

A negatív dönti el a kép sorsát. A tónusfokozatok a megvilágítástól függnek, ezért használok egy és ugyanazon tárgyra mindig **két** lemezt vagy filmet különböző megvilágítási idővel. A legkülönbözőbb kiegyenlítő hívókkal történt sok kísérletezésem után visszatértem a Rodinal-mélyhívás jól bevált módszeréhez, amint azt Kühn „Die Technik der Lichtbildneri” című klasszikus művében ismerteti. A fényeket használt, brómkáli-val dús hívóban lassan és részletdúsan hozom ki; a közép-tónusokat és árnyékokat friss, meleg rapid-hívó rántja elő, úgy hogy a fények nem fedődhetnek erősebben és így nem vesznek el. A hígítás mérvéhez és a hőmérsékletéhez képest különböző a hatás és a negatív gradációja ezzel erősen befolyásolható. Ma, amikor adva van a lehetőség arra, hogy elegendő világosság mel-

lett hívassunk, a negatív fejlődése jól ellenőrizhető és a szükséghez képest irányítható. Hőmérő és melegítő lap vagy vízfürdő téli időben elengedhetetlen kellékek. Mérvadók a képnél mindig a legmagasabb fények részletei, a kevés fokozatra összevont középtónusok és az árnyékok éppen hogy kielégítő részletei. Gondoljuk meg, hogy minden kép a valóságnak többé-kevésbé sikerült ábrázolása, hogy a többdimenzióú tárgyakat egy síkban kell ábrázolnunk, és hogy a színeket és az abszolút fényeket szürke tónusokban kell érzékeltetnünk. Ami ebből elvész, annak hiányát érzi még a kezdő is, aki csalódott, mert a színpompa és a napfény varázsa, amelyet valamely tavaszi nap emlékeként magában hord, képein sehogy sem található fel.

A vonalvezetés, valamint a fények és árnyékok ellentéte a nézőnek a tér illúzióját adják. Hogy mennyi része van ebben az objektív szerkezetének és optikai tulajdonságainak, azt most ne vizsgáljuk, és ne keressük azt sem, hogy mik az ellentétek az élesen és lágyan rajzoló objektívek között és mi azoknak kihatása a kép kialakulására.

A nitraphot-fényről mint műfényről itt csak a csendélettel kapcsolatban kívánok néhány tanáccsal szolgálni.

A tárgyak kellő megvilágítását és az árnyékok minőségét a lámpák távolsága dönti el. Minél közelebb van a lámpa, annál erőteljesebbek az árnyékok, de annál keményebbek a fények; minél távolabb áll a lámpa, annál lágyabb a megvilágítás. A megfelelő arányokkal mindenkinek saját kísérletei alapján kell tisztába jönnie. Lényeges még a szoba falának világossága és színe is. Szívesen használok nappali fényt az ablak közelében, amikor is az árnyékokat szóró-ernyővel ellátott 500 Wattos Osram-lámpával derítem fel, amely szóró-ernyő a reflektoron elállíthatóan, 15–20 cm távolságban van elhelyezve. Ily módon megnagyobbodik a megvilágított terület és lágyabb fényt kapunk.

Ha evvel a kombinált fényvel dolgozunk, ügyelnünk kell arra, hogy amennyiben a mesterséges fényt használjuk főfénynek, a mesterséges fényt a szemnek lényegesen világosabbnak kell látnia, ha azt akarjuk, hogy a képen megfelelően hasson.

Nyomatékosan hangsúlyozni kívánom, hogy a nap- és műfény együttes használatához sok tapasztalat szükséges. Ajánlom tehát minden kezdőnek, hogy eleinte **egy** lámpát használjon főfényforrásnak és hogy az árnyékok annyira fontos felrakásához egy 50×60 cm méretű fehér kartonból készült reflex-ernyőt alkalmazzon. Akinek két nitraphot-lámpája van, az minden eshetőségre fel van szerelve és ha lámpáit csendélet-felvételekhez használja, mindig új és új lehetőségeket fog találni. A tárgyak általános megvilágításnál és a fények ezután következő felrakásánál ügyelnünk kell arra, hogy a fények és árnyak közötti ellentéteket a szem kissé kevésnek lássa, mert a negatívanyag rétegének az a tulajdonsága, hogy még lágyan dolgozó lemezek használata és lassú, fokozatos előhívás esetén is növeli a tónuskülönbségeket. Ha jól nagyítható negatívokat akarunk kapni, semmi esetre sem mondhatunk le a helyes árnyalati fokozatokról.

A témát az előadottakkal korántsem merítettem ki teljesen. Nincsenek irányelvek, receptek, amelyeknek követése magában véve minden esetben eredményhez vezetne; mert a művészi fényképezésnél a technika fölött áll a szellem, az idea megteremtője, és csak a természet valamely adott részletének egyéni meglátása emeli a valóság másolatát igazi képpé, műalkotássá. Ez váltja ki a szemlélőben a szép látása feletti örömet; ezt a hatást azonban csak úgy érhetjük el, ha megvan a tárgy és annak ábrázolója között a lelki kapcsolat.

Örüljünk, hogy a fényképezés felszabadult a festészet és grafika utánzása alól, sőt a fényhatások ábrázolásának finomságával még felül is mulja a szabadon alkotó művészeteket.

Neumüller M.

Hogyan találták fel a fotografálást?

(Folytatás és vége.)

Niepce 1815-ben megkonstruált egy készüléket, amelyről az egykorú leírás azt mondja: „Olyan, mint egy mesterséges szem. Négyszögletes szekrény, amelynek minden oldala ó hűvelyknyi. Ebből egy cső mered elő, amely meg-

hosszabbítható és amelybe egy üveglencse van behelyezve.” Egyszóval megkonstruált egy „camera obscurá”-t.

Ez sem volt valami új dolog. A camera obscurát már Wedgwood is használta. Ami

pedig a lényegét illeti, azt már Aristoteles is ismerte, pedig ő több mint 300 évvel élt Krisztus születése előtt. Általában azt tartják, hogy a camera obscurát Battista Porta olasz tudós találta volna fel 1558-ban. Ezzel szemben azonban Lionardo da Vinci már 1519-ben részletesen leírta, sőt Leon Battista Alberti olasz építész, festő, író és költő 1437-ben már bizonyos laterna magica-féle készüléket is készített.

Elég az hozzá: Niepce azon kezdett el fáradni, hogy a camera obscurájával képeket fogjon fel és ezeket chlorezüstös lemezen állandóakká tegye.

Kísérletei azonban sehogyan sem akartak sikerülni. Talán a szakismeretei sem voltak eléggé tökéletesek, — a jószerecse pedig, — a feltalálók hathatós segítőtársa, — megtagadott tőle minden segítséget. Új és új módokat, savakat próbált alkalmazni. Hasztalanul. De azért nem csüggedt el.

Végre 10 évi nehéz küzdelem után, — 1824-ben, — mégis eljutott odáig, hogy a keze alatt megszületett a camerában felvett és aztán fixírozott első fénykép. Amint ő elnevezte: „Heliografia”.

De milyen kezdetleges volt ez a kép! És milyen körülményes volt az előállítása!

Niepce a lemezt levendula-olajnak aszfalttal telített oldatával vont be. A lemezt aztán, — miután megszáritotta, — a camera obscurában fénynek tette ki, — azaz exponálta. Még pedig meglehetősen hosszasan. Az exponált lemez előhívására egy rész levendula-olaj és ó rész fehér petróleum-oldat szolgált, amelyben való áztatás által bizonyos szög alatt tekintve a lemezen a kép láthatóvá vált. A műveletet az alapos, tiszta vízben való kimosás fejezte be, amely egyúttal fixírozásként is szerepelt és a képet valamivel tisztábbá, világosabbá tette.

Niepce az elért eredmény által fellelkesítve folytatta kísérleteit. Érezte, hogy az, amit feltalált, még csak a kezdet. Még van valami más, még kell lennie valami másnak, amit még fel kell találnia. Már közel jár hozzá, de nem tudja, hogy hol és hogyan fogja meg? Ha néha már úgy is képzei, hogy a kezében tartja a fotografálás titkának a kulcsát, ez mindig újra és újra kicsúszik az ujjai közül. Sehogyan sem sikerül neki, hogy találmányát gyakorlatiasabbá, tökéletesebbé, kevésbé nehézkesé tegye. S ami a legnagyobb baj volt: kísérletei rengeteg pénzébe kerültek és ekkora már körülbelül reáköltötte minden vagyonát. Mindenekelőtt is

valakit kellett keresnie, akiben meg legyen a hajlandóság, hogy az ő kísérleteit finanszírozza.

Így került össze Niepce Daguerre Louis Jacques festővel, — egy közel 40 éves úriemberrel, — a diorama konstruálójával, — aki úgy látszik, hogy ezzel a vállalkozásával kissé megszedte magát és aki különben maga is foglalkozott azzal a gondolattal, miként lehetne képeket fényhatás segítségével előállítani.

Mindketten kapóra jöttek egymásnak. Hamarosan szövetségre is léptek, sőt 1827-ben, Châlon-ban formális, szabályszerű egyezséget is kötöttek, — kifejezetten **Niepce találmányának tökéletesítésére**. A szerződés 2. pontjában határozottan le volt szögezve, hogy a feltaláló: Niepce, Daguerre pedig csak a finanszírozó, a végrehajtó, a tökéletesítő. Niepce közölte Daguerre-el minden tapasztalatát, titkát és közös erővel láttak neki a munkának, a kutatásoknak, a kísérleteknek.

Az isteni végzet azonban nem adta meg Niepce-nek azt az örömet, hogy a probléma megoldását megérhesse. 1833. évi július hó 5-én, 68 éves korában meghalt.

Niepce halálával Daguerre magára maradt. Kezében volt Niepce minden titka, az eddigi kísérletek minden eredménye. Lankadatlanul folytatta a munkát, szilárdul meg lévén győződve, hogy a sikertől, — a fotografálás problémájának megoldásától már csak néhány lépés választja el.

Daguerre tudta, hogy a fénynek hatása van a chlórra. Niepce-szel is örökre chlórral dolgoztak. Most Daguerre elfordulva a chlórtól, kísérletet tett az azzal rokon jóddal.

Ezüst és ezüstözött rézlapokon jód-gőz által jód-ezüst-réteget keletkeztetett. Ezt a lemezt aztán, — Niepce módja szerint, — a camera obscurában exponálta. Az eredmény azonban, amit többórás expozíció után elérnie sikerült, — egyelőre nem volt egyéb, mint valami tökéletlen, halvány, — jóllehet eléggé éles kép, amely azonban a világosságon csakhamar eltűnt. Tovább kísérletezgetett tehát.

És ekkor történt, hogy a véletlen vakszerecse 1838-ban beleavatkozott a dologba.

Amikor Daguerre egyízben az exponált lemezt kivette a camerából, azt látta, hogy azon nincs kép. Azt gondolta, hogy talán túl röviden exponált és a lemezt kedvetlenül helyezte el a szekrényébe, amelyben vegyszereit, kellékeit tartotta. Majd megtisztogatja, — gondolta, — s legközelebb újból felhasználja.

Másnap azonban, amidőn a lemez a kezébe került, meglepődve látta, hogy azon azóta éles és eléggé tiszta kép tűnt elő. Találékonyásával rájött, hogy a szekrényben valami olyan vegyszernek kell lennie, amelynek kigőzölgése hatásos van a jódezüstre. De melyik lehet vajjon ez a vegyszer? Újra exponált, — mint előtte való napon, — röviden, — a lemezt újra beletette a szekrénybe és egy idő múlva azt látta, hogy a kép ezen a lemezen is jelentkezett. Feltevését ezáltal megerősítettnek látva, kutatni kezdte azt a rejtélyes vegyszert. Nap-nap után ismételte a kísérletet, mindig újabb és újabb, más és más vegyszert távolítva el a szekrényből. Egy nap aztán, amikor egy tégelyben a higanyt távolította el, — a kép megjelenése elmaradt. Tehát a higany! Lapos tálat vett elő, ebben a higanyt felmelegítette és föléje tartotta az exponált lemezt. A kísérlet eredménnyel járt. A keresett vegyszer csakugyan a higany volt.

Ezzel aztán a probléma megoldást nyert.

Csak hogy Daguerre nem tudta, hogy mit kezdjen a lemezzel? A kép magában nem sokat ért, mert a világosságon rövid idő alatt visszafejlődött. Az volt tehát a kérdés, hogyan és mi módon lehessen a képet a lemezen állandósítani? Hiszen ami azt illeti, ennyire már Niepce is eljutott az ő „Heliografiá”-jával, — habár más úton és más formában. Sőt ő már bizonyos mértékig állandósítani is tudta a képét.

Többszöri kísérlet után Daguerre-nek is sikerült elérnie valami eredményt, csak hogy ez őt nem elégítette ki. Azt tapasztalta, hogy az előhívott lemezről erős konyhasó-oldatban való alapos kimosás után a meg nem világított jódezüst egészen eltűnik. A képeknek azonban csúnya lett a színük.

Körülbelül ekkor történt, hogy Daguerre-nek tudomására jutott, hogy Sir John Herschel, — a német származású angol csillagász és fizikus, — azt állítja, hogy az alkénsavas nátron alkalmas a fixirozásra, — ő már állítólag 1819-ben észlelte volna az alkénsavas nátronnak az ezüst-chloridra gyakorolt oldó hatását.

Daguerre habozás nélkül próbát tett az alkénsavas nátronnal és kísérletét ez alkalommal csakugyan teljes siker tetőzte be. A kép, — igaz, — nem volt sokszorosítható, de: meg volt. Tiszta volt, állandó volt és míg a felvétel Niepce-nél órákig eltartott, most ez is tetemesen redukálódott. Elég volt az exponálásra egy félóra is! Egy félóra...! Mennyire megmosolyogtatón

hangzik ez ma! De akkor micsoda óriási eredményt, sikert jelentett!

Daguerre-nek első dolga volt, hogy megállapodott Niepce fiával és örökösével, hogy az öreg Niepce-szel kötött szerződés 2. pontja változtattassék meg akként, hogy ő, — Daguerre — szerepeljen mint a fotografálás kizárólagos feltalálója.

Ezután hamarosan nagy tanulmányt írt erről a korszakalkotó újdonságról és ezt Arago, — a tudós csillagász, — 1839. évi július hó 3-án, — tehát véletlenül Niepce halála után napszerint majdnem pont ó évvel, — a francia tudományos akadémiában részletesen ismertette. És a francia állam a tudományos világ egyértelmű elragadtatásának hatása alatt és teljes mértékben átérzve a találmány óriási horderejű jelentőségét, azt, — Arago-nak és Gay Lussac-nak, a hírneves fizikusnak nyomós közbenjárására Daguerre-től, mint a feltalálótól, megvásárolta, — őt a becsületrend tiszti keresztjével kitüntette és részére 6000 s a fiatal Niepce részére 4000 frank élet-hossziglani évjáradékot szavazott meg.

Daguerre világhírű lett. Gazdag ember lett. Nevét, mint a fotografálás atyját emlegeti a világ. A nevéből nevezték el a fényképet „daguerreotypiá”-nak. A „fotografia” elnevezés későbbi. Ezt a szót tulajdonképpen Sir John Herschel tette közhasználatúvá, — jöllehet az öreg Niepce a testvéréhez intézett egyik levelében a „Heliografiá”-ról írva, már megjegyezte, hogy találmányát helyesebben és találóbban „Photographiá”-nak lehetne nevezni.

A szegény öreg jó Niepce-től a közönség jóformán azt sem tudja, hogy valaha a világon volt. Meghalt sok évi küzdelmes munka után, szegényen, megtörve, reményét veszelve. Emlékét sűrű hálóval fonták be a feledés pókjai.

Önkéntelenül jut itt az eszembe I. Napoleon szellemes mondása: „A forradalomban kétféle fajta ember van. Akik csinálják és akik hasznot húznak belőle.” És ez a mondás az élet nagyon sok viszonylatában alkalmazható, — megfelelő változtatással.

*

Alig terjedt el a világon a „daguerreotypia” híre, egymás után, mintha csak éppen erre vártak volna és mintha a földből nőttek volna ki, — itt is, ott is, jelentkeztek franciák, angolok, németek, svájciak, spanyolok, akik mellüket verve erősítették, hogy ők a fotografálást már előbb feltalálták.

Nagy vitatkozások indultak meg. Tudományos nagy szó- és tollcsaták. Az állítólagos feltalálók összehordtak mindenféle bizonyítékokat, hogy állításaikat alátámasszák és a nemzetek szinte presztizs-kérdést csináltak belőle, hogy ez a nagyfotosságnak mutatkozó találmány az ő honfitársuk nevéhez fűződjék.

De ezek a viták mind meddőeknek bizonyultak és az általuk felvert hullámok is lassankint szépen elsímultak. Ma már mindenki elfogadja, hogy a fotografálás problémáját a Niepce—Daguerre-találmánya oldotta meg.

A találmány pedig hétmérföld-csizmás léptekkel indult neki világhódító útjának.

Ennek idestova 100 esztendeje. És ez alatt a 100 esztendő alatt alig telt el egy év is, amely ne hozott volna valami újítást, tökéletesítést.

És ha a múlt század elején egyes gúnyolódók, — az emberiségnek ez a kipusztíthatatlan fajtája, — meg is állapították, hogy „a daguerreotypia egyáltalán nem gyakorlatias valami, ha csak az illető fényképezőnek nem áll a rendelkezésére legalább 3 vegyész, 2 gépész, 4 tudós és mindezekhez hozzá még maga a feltaláló”, — a fotografálás ma már oly általános, mint... mit is mondjak? — mint a nők dohányzása.

Amikor a múlt század elején gróf Széchenyi István olaszországi utazására elindult, külön festőművészt vitt magával, aki az ő részére azt, ami neki megtetszett, azonnal leskiccelte, lerajzolta, megfestette. Ha gróf Széchenyi István ma élne és utazna el Olaszországba, bizonyára nem festőt, hanem fotografáló-gépet vinne magával. † nemes Harmatzy-Simon Lóránt

Szabadságon

Akár szorgalmas amatőr valaki, akár csak néhanapiján veszi elő elhanyagolt masináját, minden körülmények között rendkívüli időszakot jelent számára a szabadság, különösen akkor, ha utazással, turistáskodással teszi változatossá. Az ekkor készült felvételek, még ha nem is mind sikerültek úgy, ahogyan szerettük volna, élénken emlékeztetnek erre a gond, munka nélkül eltöltött időre és valahányszor átnézegetjük őket, újból átéljük rajtuk keresztül a vígan töltött napokat és a visszaemlékezés kellemes érzése járja át szívünket.

A rendes lekötöttség alól, a falak közül való szabadulás öröme könnyen ragadhat el oly felvételek készítésére, melyek az otthoni józan légkörben nem sugároznak ki annyi romantikát, szépséget, mint amennyit tárgyukban a helyszínen fellelni véltünk. Azért helyénvaló tehát, ha a zár elcsettintése előtt úgy a tárgy, mint szemünk felett kritikát gyakorolunk. Ha aztán meggyőződünk róla, hogy igen jó felvétel készítésére nyílt alkalmunk, akkor ne sajnáljunk anyagot, fáradságot, időt és csináljuk meg többféle beállításban, expozícióval, hogy valamelyik negatív biztosan jó legyen és ezáltal a lehető optimum elérhetővé váljék.

Még elutazás előtt hozzuk rendbe gépünket és ne a vonaton már, mert nincs kizárva egy-egy

komolyabb hiba, melyet aztán idegenben kell megcsináltatnunk. Ez jóval többbe kerül, mint ha otthon adtuk volna javításba a masinát. Irjuk fel az objektív számát, esetleg a zárét is, hogy ha netalán akaratlanul válánk meg kameránktól, visszaszerzését megkönnyítsük. Igen hasznos dolog a pontos jegyzék is. Úgy elutazáskor, mint hazajövetelkor. Nem felejtünk el semmit sem elvinni és nem hagyjuk el felszerelésünk egy részét. A jegyzőkönyvecske is jó szolgálatot tesz: felvételeink adatait gyűjtjük össze benne. Ezekre tapasztalati okokból van szükségünk, vagy pl. ha pályázatokra adunk be képeket.

Mit kell magunkkal vinnünk? Először is természetesen a fényképezőgépet. Ha több is van, akkor azt, amelyiknek legjobb hasznát vesszük. Tájképfelvételekre a nagyobbalakú, zsánerképekre a kisalakú felel meg jobban. Lelkes amatőr inkább több gépet is visz magával, szívesen vállalva a néha tekintélyes súlytöbbletet, csak hogy mindenféle helyzetnek ura tudjon maradni. Az állványt még kis gép birtokában se hagyjuk itthon, mert sor kerülhet éjjeli felvételekre, esetleg templomok belsejét akarjuk lefényképezni és ilyenkor bizony rá kell fanyalodnunk. Ha gépünkbe nincsen önkioldó beépítve, vigyünk azt is, mert szükség esetén be kell állnunk stafázsnak és akkor nincsen, aki elsüsse a zárat.

A szűrő még ma is nélkülözhetetlen, ha csak pán-anyagot használunk is. Tudjuk jól, hogy szükségessé válik olykor a kék ég, vagy vízfelület színének megfelelő sötét árnyalatú érzékeltetése és ez csak sárga, vagy zöld szűrő segítségével érhető el. Szintúgy igen fontos kellék a napellenző is. Még akkor is szükségünk van rá, ha a fény irányában fényképezünk (tehát a nap hátunk mögött van), de széles, csillogó víztükör, szikrázó vízesés felvételünk tárgya. A megvilágításmérőnek főleg azért vehetjük hasznát, mert idegenben nem ismerjük úgy a fényviszonyokat, mint idehaza.

Felvételeinket inkább itthon hívassuk elő, mint ismeretlen, idegen helyen. Legjobb természetesen, ha magunk és helyszínén hívjuk elő őket, vagy legalább is a legelsőket, hogy a jövőre nézve biztos támpontot nyerjünk az expozíciót illetően. A különféle előhívódobozok megadják erre a lehetőséget. Némelyikbe nappali világítás mellett is betehetjük a filmet, a legtöbb csak a betetés idejére kívánja meg a teljes sötétséget. Ez a körülmény sem okozhat problémát; este a szekrénybe, vagy ágytakaró alá bújva, ha nem is valami kényelmesen, elintézhethetjük ezt a kérdést is.

Soha ki nem próbált negatívanyaggal útra ne keljünk. Maradjunk meg a megszokott lemez, film mellett, nehogy kellemetlen meglepetések érjenek. Mindig elsőrangú anyagot használjunk, mert a legtöbb esetben nem nyílik többször al-

kalom a felvétel megismétlésére és az lenne a legbosszantóbb, ha a néhány fillért kitévő különbség lenne a balsiker oka.

Ha valamelyik városrész, táj fekvése folytán képszerű látványt nyújt, hogy úgy mondjam, szinte felvételre kínálkozik, nem érdemes anyagot pocsékolni rá, mert ezt a tulajdonságot már sokan észrevették és biztosan kapunk levelezőlapot róla. Sokkal olcsóbb megvenni a lapot, mint felvételt készíteni. Oly felvételt, melyről a levelezőlapszerűség messziről lerí. Ha viszont valamilyen fogással újszerűséget tudunk a már ellopott témába belevinni, érdemes rá anyagot és időt áldozni. Esetleg szép felhőzettel tesszük a képet elevenné, vagy jól odaillő staffázst helyezünk az előtérbe.

Ha fotografálás közben feltesszük önmagunknak a kérdést: vajjon érdekelne-e ez, vagy az a felvétel idegen egyént és a kapott „nem” válasz hatása alatt igyekszünk oly beállítást találni, mely „igen”-t eredményez feleletül, máris nagy lépést tettünk a művészi fotografálás felé. Ezzel korántsem azt akarom mondani, hogy családi jellegű felvételeket ne csináljunk, hanem arra gondolok, hogy hozzátartozóink megörökítése közben is törekedhetünk és törekedünk is művészi hatásra, mert ezáltal egyrészt értéke- sebb felvételekhez jutunk, másrészt kellemes keretet adunk a nekünk kedves személyeknek.

Csörgeő Tibor dr.

Apró fogások

Kedves olvasóimat ebben a rovatban nagyjában végig vezettem a fényképezésnek úgyszólván minden technikai részén. Most befejezésül a retus és a képfelragasztás kérdéséhez óhajtok hozzászólni.

A retus a modern amatőr műhelyében a negatív és a pozitív kép esetleges hibáinak kijavítására szorítkozik. Az általában előforduló ily hibák a pozitív képen világos vagy sötét pontok, vonalak alakjában jelentkeznek. Ezeknek a hibáknak 90%-át elkerülhetjük a negatív tisztántartásával és helyes kezelésével. A kisméretű filmeket csak csipesszel szabad megfogni és azokat az erre a célra kapható negatív borítékokban kell tartani. Nagyítás előtt a negatívot és — amennyiben ilyeneket használunk — a maszkokat tartó üveglemezeket is, le kell porolni.

Kellemetlenséget okozhatnak a negatívon esetleg visszamaradt textil-szálak is, amelyek a nagyított képen nyomot hagynak. Arra kell törekednünk, hogy a nagyítandó negatívon karcolások és fehér pontok ne legyenek, mert ezek a pozitív képen fekete foltokban jelentkeznek, melyeket csak kaparással lehet eltávolítani. Ez azonban — különösen tükörfényes nagyításokon — mindig látható nyomot hagy. Hogy ezt a hibát elkerüljük, a negatívon minden fehér lyukacsát, karcólást stb. fekete festékkel, vagy neucoccin-nal be kell takarnunk. Így a pozitív képen a retus helye fehéren fog jelentkezni, amely fehér foltok takarása már könnyebben fog menni.

Retusálni nem lehet vízesen feloldott festékkel. Ecsetünk éppen csak annyira legyen nedves, hogy a festéket fel tudjuk vele venni.

A festéket célszerű üveglapon előre elkészíteni, folyékonyan felhordott többféle tónusban; a festéket az üveglapon hagyjuk megszáradni. Ha az üveglap alá fehér papírt ragasztunk, úgy könnyen megtaláljuk azt a színárnyalatot, amely a képen mutatkozó fehér pontok, foltok stb., megkívánt tónusban való befedésére alkalmas.

Az ecset 4–5 milliméternél ne legyen vékonyabb; fontos, hogy az ruganyos és hegyes legyen.

A retusnál nem szabad az ecsetet a festékbe mártanunk, mint ahogyan az az aquarell festésnél szokásos; az alig nedves ecset hegyével az üveglapra felvitt vékony, száraz festékrétegből a kellő mennyiséget felvesszük és a megfelelő helyre pont alakjában reáhelyezzük. Ezt a műveletet azonban kellő gyorsasággal kell végeznünk, mert a festék gyorsan szárad.

Az elmondottak szerint a vonalakat pontsorról fedjük be, a foltokat viszont egymás mellé és alá rakott sűrű pontozással retusáljuk.

A festék lerakását türelmesen kell végezni, a zselatin-rétegen kis ideig rajta kell tartani az ecsetet, hogy a fényes rétegnek ideje legyen a lerakott festéket felvenni.

Ha a festék nem tapad a zselatinon, vagy a festék-szemcsék az ecset hegyével eltolhatók, ez annak a jele, hogy az ecset túl nedves és a zselatin nem a festéket, hanem csak a vizet veszi fel az ecsetről. Ebben az esetben a már megnedvesített foltot hagyjuk megszáradni.

Huzamosabb retus-munka után szemünk annyira megszokja a kép foltjait, hogy azokat már kellően nem tudja értékelni. Ebben az esetben fordítsuk meg a képet és a hibákat újra látni fogjuk.

A jó ecset drága, arra vigyázni kell. Készítsünk tehát egy megfelelő méretű papírhengert, amelyet az ecset használata után, annak nyelén át az ecset fejére ráhúzhatunk.

Befejezésül a fénykép-alátét: a karton mélyítésének egyszerű módját ismertetem.

Karton mélyítőnk mintegy 15 mm átmérőjű ú. n. golyós széklábgörgő lesz, melyet vaskereskedésben szerezhetünk be és amelyet szerszámnyélbe szerelünk be.

A karton mélyítendő felületének megfelelően kivágunk egy kisebb kartont, melyet a kép felragasztására szolgáló nagyobb karton mélyítendő részére helyezünk. A két kartont ezután óvatosan megfordítjuk és leszorítjuk az asztal lapjára. Most tehát a kisebbik karton lesz alul, a nagyobbik felül. Ekkor a nagyobb kartonon az alatta lévő kisebb karton mint sablón határvonalai mentén a szerszámnyélbe erősített görgőt erős nyomás mellett körülvesszük. Ezáltal a nagy karton a kisebbiknek szélei mentén benyomódik és a másik oldalon a kis karton nagyságának megfelelően bemélyedést mutat.

Hogy a két karton az átfordításnál egymásról el ne mozduljon, azokat két rajzszöggel átszúrjuk, hogy pedig a rajzszögek ki ne essenek, azok fejét diapozitív-szegő szalaggal átragasztjuk.

Ha több egyforma mélyítést kell végeznünk, úgy valamennyi kartont egyszerre szúrhatjuk át és így a megfelelő rajzszöveget sablónszerűen a lyuk helyébe illeszthetjük, a mélyítést adó karton mindig a megfelelő helyre fog kerülni.

Ezzel „Apró fogások” című cikksorozatomat be is fejeztem, abban a reményben, hogy az azokban foglaltaknak kedves amatőrtársaim hasznát tudták venni.

Schuster Ferenc

A „Thugra”

Szokás volt, hogy a Photo-Club tagjai nyaralásuk alatt, utazásaikon, foto-kirándulásaikon készített felvételeiket diapozitívekre dolgozták ki és ezeket a rendes szerdai összejöveteli estéken a Clubban levetítették.

Egyik club-tagtársunk, — néhai jó Kelemen Muki, — a Club akkori érdekes ügyésze, — egy alkalommal konstantinápolyi utazása alatt felvett képeit mutatta be diapozitívekben. Csak-hogy nem járt el valami különösebb

gondossággal és a diapozitívek legtöbbször bizony rajta maradt az ujjlenyomata. Persze a legszembetűnőbb helyen, a tiszta égbolton.

Valaki tettetett tudatlansággal, maliciózan szóvá is tette:

— Ugyan Muki! Mi az ott az égen? Az az ákombákom?

Joanovich Pál, — a Club akkori alelnöke, — aki ismeretes volt epés, — de sohasem sértő! — megjegyzéseiről, természetes hangon, mintha ez

valami magától értetődő dolog lenne, — Kelemen választát a következő szavakkal előzte meg:

— Konstantinápolyi kép... Hát valószínűleg a szultán kézjegye, a Thugra.

Ezóta valahányszor vetítésnél a képen az összefogdosás, az ujjlenyomat látszott, a nézők, — még évek múlva is, — kórusban zendítették rá mindig: „Thugra!”

Vigyázott is mindenki a diapozitívek készítésénél.

Krónikás.

ifj. Boldog Pál:

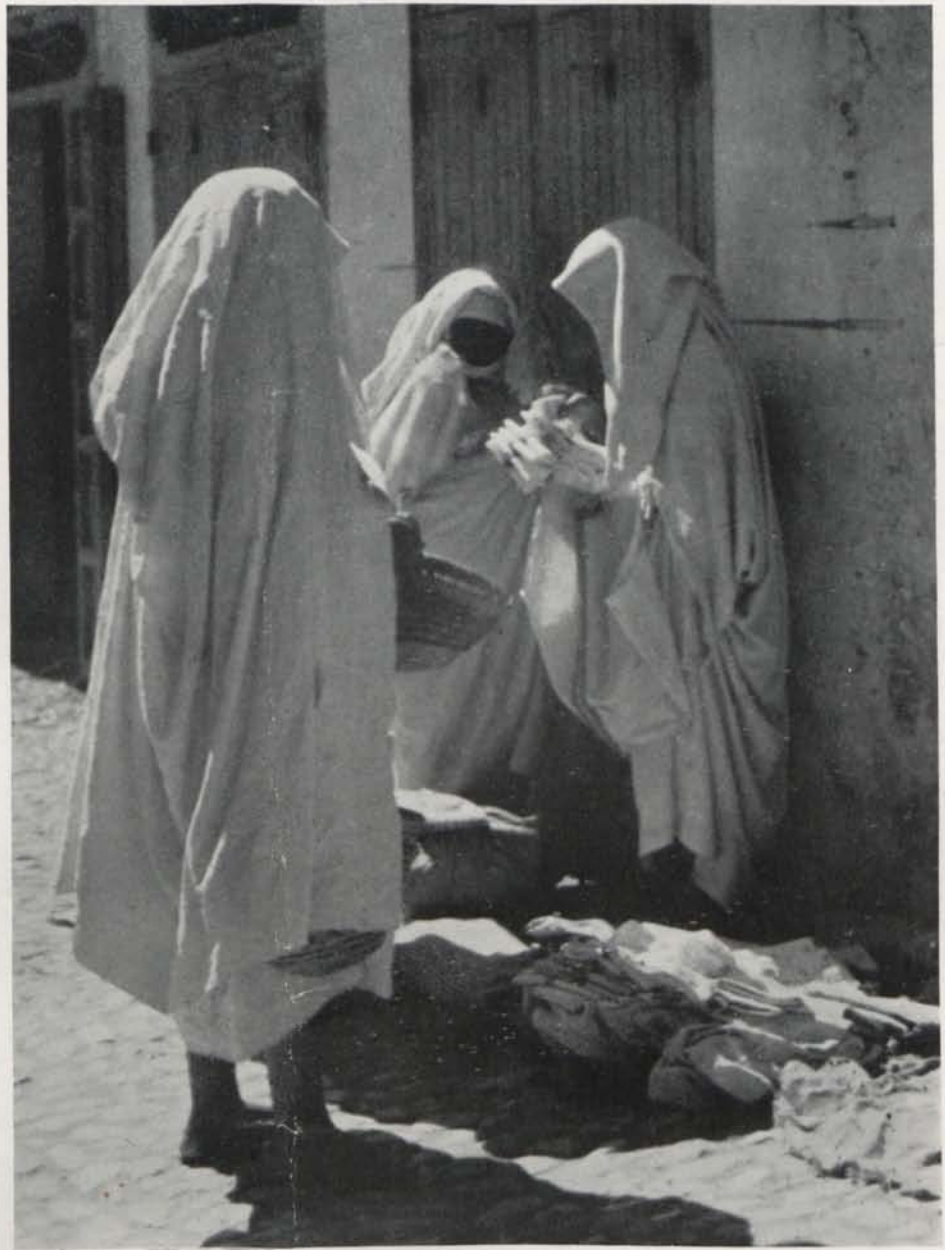
TAVASZI IDILL.

„FOTO” pályázat: Ezüst érem.

Spronz Károly:
RÖZSÉT VÍVÓ ASSZONY.
„FOTO” pályázat: Bronz érem.

Pesti József:
MAROKKÓI UTCA.

„FOTO” pályázat: Ezüst érem.

Angyalfy Andor:
JÁTSZÓTÁRSÁK.

„FOTO” pályázat: Bronz szobor.

Muhl Aladár:
SÜTKÉREZÉS.

„FOTO” pályázat: Bronz szobor.

Lázi Lajos:
ROZIKA.

„FOTO” pályázat: Bronz érem.

Demeter Adorján:
JÁTSZÓ GYEREKEK.

„FOTO” pályázat: Kodak plakett.

Horváth Mihály:
BALATONON.

„FOTO” pályázat: Ezüst érem.

AZ AMATŐR-FOTOGRAFUS.

Ezelőtt 25–30 évvel még bizonyos jóindulatú, elnéző mosolyt váltott ki, amikor „amatőr-fotografus”-ról beszéltünk.

— Istenem! Amatőr-fotografus...!

Ma az úgynevezett „márkás”, „kiállító” amatőr a fotografálásban egyenesen vezetőserepet visz és a szakfényképészek nem egyszer használják fel az amatőrök tapasztalatait és kísérleteik eredményét. Sőt, akárhány amatőr-fotografus van, aki irányzatot, divatot teremtett.

És ezen nem is lehet csodálkozni.

Az amatőr, — akinek a fotografálás multság, élvezet, passzió, — mindig hajlamosabb arra, hogy új és új módszerekkel, problémákkal kísérletezgesse, — önmagának a gyönyörűségére.

Ez az oka, hogy a mai amatőrök az egykori naív, primitív képecskék helyett ma a komolyan vett művészet teljes magaslátán álló képeket állítanak elő. Újszerű elgondolásokkal, egyéni ötletességük, invenciójuk érvényrejuttatásával kelnek egymással versenyre.

Ma az amatőr már nem az egykori „knipszer”, — hanem tényező, — akárhányszor dédelgetett, elismert tekintély.

MIT FOTOGRAFÁLJON AZ AMATŐR?

A szakfotografus azt fotografálja, amit tőle kívánnak, nála megrendelnek, — az amatőr pedig, amit önmaga akar, amihez kedve van, ami neki magának tetszik.

Már most az, hogy kinek mi tetszik, a lehető legégyényibb valami. Ki ezt, ki azt, ki amazt fotografálja előszeretettel.

Az amatőr-fotografus, — épp úgy, mint az író, — szuverén.

Mindent lehet fotografálni! A fődolog csak az, hogy a fotografia jó legyen, képszerű legyen, **kép** legyen. Az amatőr fotografáljon bármit! Mindegy! Amihez kedve vagy hajlama van. Felvételeiben azonban keresse a művésziességet, a „szépet”. Ne essen bele abba a hibába, amelyet sajnálatosan tapasztalhatunk nagyon sok modern képzőművészünkénél, akik szinte szántszándékkal kerülnek az ízlést, az esztétikát, mert ez — szerintük, — meghamisítja a természetet, az igazságot, a modern realizmust. Pedig a dolog nem így áll. Amiben nincs ízlés, nincs esztétika: abban nincs művészet. A művészetnek éppen az a hivatása, hogy fínomítsa az ízlést, emelje a kultúrát.

Elég sajnós, hogy ma az újdonságoknak, az újszerűségeknek szinte már beteges hajszolása nemcsak a képzőművészeket, de a fotografusokat is inficiálta. Legtöbbjénél ez nem invencióból van, de a feltűnés kereséséből.

Nincsen két amatőr, aki egy és ugyanazt a témát azonos módon fotografálná le.

A legegyszerűbb témába is lehet belevinni művésziességet. Ne is szóljunk a téma megválasztásáról, ami mindenestre az amatőr ízlésének próbaköve, — a téma beállítása, a felhasznált fényhatás, a téma ilyen

vagy amolyan motívumának előtérbe helyezése, vagy háttérbe tolása, csupa olyan körülmény, amely az amatőrtől, az amatőr ízlésétől, meglátásától, — azt is mondhatnám: kultúrájától, vagy művészi ihletettségétől függ.

Tartózkodjunk az olcsó hatásoktól, trükköktől. Képeink legyenek képek és ne giccsek. Nincs az a téma, amibe ne lehetne művésziességet belevinni.

A képzőművész helyzete mindenestre könnyebb, mint a fotografusé, mert ő azt, ami neki nem felel meg: elhanyagolja, átalakítja, ellenben, amit az objektív a negatívlemezre fel nem rajzol, azt utólag nem lehet reávarázsolni. A festő munka közben megidealizálja a témát, míg a fotografus keze itt is meg van kötve.

Minden képnek kell, hogy valami tartalma, értelme, hogy ne mondjam: logikája legyen. Más szavakkal: valami oka, amiért azt a festő megfestette, vagy a fotografus lefotografálta. Oka, — hogy **miért** festette, vagy fotografálta **úgy**? Néha talán nem is lehet számot adni erről. Azért: mert tetszett. Mert **úgy** tetszett. Mert **úgy** találta szépnek. Mert **úgy** keltett benne valaminő hatást, amit aztán a képével tovább akart plántálni.

Sok művész van, aki tetszeleg magának abban, — talán azért, hogy a néző csodálkozzék az ő gondolkodásának magasröptű voltán, vagy különlegességén, — hogy képének értelmét a néző vagy egyáltalán sehogyan sem, vagy csak hosszas fejtörés után tudja valahogyan megérteni.

Meg van ez különben az irodalomban is, — különösen az újabb költészetben.

Pedig, mint ahogyan a természetben minden logikus, közvetlenül ható, érzékelhető, — mondjuk például: a napnyugta, a tenger fodrozása, a fák árnyéka stb. — épp ily logikusnak, közvetlen hatásúnak, érzékelhetőnek kell lennie a képnek is. Még akkor is, — vagy talán akkor leginkább, — ha az szimbólikus jelentőségű. Az a szimbólum, ami az első tekintetre nem fejezi ki értelmesen azt, amit jelenteni akar, — célját tévesztette. Minél nagyobb százaléka a nézőknek tudja megérteni az első pillantásra, tépelődés, magyarázat, kommentár nélkül, annál igazabb, annál őszintébb. A kép, — teljesen eltekintve a technikai kidolgozástól, — akkor jó, ha a szemlélőben ugyanazt a hatást váltja ki, mint amelyet a mű megalkotója érzett, amikor azt készítette.

A FÉNYKÉPEK ALAKJA.

Fénykép-felvételünket legtöbbször nem használhatjuk teljes nagyságban. A teljes negatív nagyságban.

Ha azt akarjuk, hogy fényképeink valóban **képek** legyenek, azokról a fölösleges részleteket el kell távolítani. A képet meg kell nyesni.

Sok amatőr, — főleg kezdő amatőr, — bűnnek, gyilkosságnak tartja, hogy a képéből csak egy félcentiméternyit is levágjon. Pedig ez csak előítélet. Az amatőr ne akarjon **csak** fotografiát készíteni, de készítsen **képet**. Olyan képet, amelynek van értelme, logikája, egyénisége.

Hiába állítom be a felvételt úgy, hogy abban ez vagy az a motívum domborodjék ki, — elkerülhetetlen, hogy a negatívra reá ne kerüljön valami olyan mellékes motívum, aminek ott semmi keresnivalója sincs. Ezt onnan a kopírozás alkalmával fájdalom nélkül le kell ope-

rálni, hogy emeljük a képünk kvalitását. Mint ahogyan a nemes gyümölcsfáról le kell nyesni a vadhajtásokat.

Az már aztán, hogy képünkben mit, mennyit vágunk ki, hogy képünknek melyik részletét, vagy részleteit kívánjuk meghagyni: egyéni ízlésünktől, művészi érzésünktől függ. Ebből a szempontból minden egyes képet külön, egyénileg kell elbírálnunk.

És ez áll minden felvételre, bármilyen is legyen annak természete vagy iránya.

Ne sajnáljuk megnyesni a felvételünket! Inkább legyen a képünkön valamivel kevesebb, de legyen kép, amelyben van összhang, ízlés, karakter, eszme, — nem pedig csak egy fölösleges, zavaró részlettel nyugtalanított papírlap.

A SZTEREOSZKOPIKUS KÉPEK.

Az ember egyik szeme a másiktól mintegy $6-6\frac{1}{2}$ centiméter távolságra lévén, az egyik szem körülbelül 200 méter távolságon belül ugyanazt a képet másként látja, mint a másik szem. Ez a körülmény okozza, hogy az ember a közel és távolfekvő tárgyak között látja a távolságot, látja a perspektívát, — hogy úgy mondjuk: — látja a közbéeső levegőt.

Ezen alapul a sztereoszkopikus fotografálás, amely a felvett objektumot oly módon kívánja szemléltetni, — tehát plasztikusan, — mint ahogyan azt az ember valójában látja.

Ezt úgy érzük el, hogy a felvevő gépen egymás mellett két tökéletesen identikus objektív van alkalmazva, melyeknek diafragmája és pillanatzára is teljesen egyformán működik és a géppel a lemezre egyidőben két példányban vesszük föl ugyanazt a képet. Kopírozás után aztán a nézőkészülékben az egyik képet az egyik, a másik képet a másik szemünkkel nézve, egyetlen képet látunk, azonban sztereoszkopikusan, azaz a valóságnak megfelelő perspektívával.

A régebbi időkben a képek sztereoszkopikus hatásának fokozása céljából a lemeznagyság 13×18 , vagy 9×18 cm. volt és az objektívek 8 cm. távolságra voltak egymástól. Ez a méretezés persze természetellenes plasztikát adott. Gyakran torzított is.

A franciák voltak azok, akik szakítva a hagyományokkal, kisebb lemez-méretezésű sztereoszkop-gépeket kezdtek szerkeszteni. A múlt század végén a párisi Richard 45×107 milliméteres lemeznagyságra való sztereoszkop-géppel lepte meg a fotografus világot. Ezt a nagyságot csakhamar a 6×13 -as nagyság követte, mint amelynek $6\frac{1}{2}$ centiméteres objektív tengelytávolsága leginkább felel meg az emberi szem tengelytávolságának és emellett legteljesebben használja ki a lemez egész felületét.

Csodálatos, hogy a németek ezt az újítást sokáig a legnagyobb elfogultsággal és idegenkedéssel fogadták és nemcsak, hogy ilyen új lemez-méretezésű gépeket nem gyártottak, de ilyen méretezésű lemezeket sem hoztak forgalomba. Ellenben belátva a régi formátum idejét meghaladott voltát, megpróbálták a 9×12 lemezekhez készített $9 \times 6-9 \times 6$ nagyság bevezetését.

Ennek a méretnek tagadhatatlanul voltak bizonyos előnyei. Első sorban, hogy a kép függőleges irányban többet ölelt fel, mint a $6 \times 6'5-6 \times 6'5$ alak. Ellenben hátránya volt, hogy a kép szemlélése a szemet jobban fárasztotta, semmint a quadratikusság.

Hogy a sztereoszkop-képen a kellő plasztika teljes mértékben érvényesüljön: a felvétel alkalmával figyelemmel kell lennünk arra, hogy a képen egészen közel fekvő tárgyak is legyenek, mert csak ezáltal, ezekhez viszonyítva domborodik ki a perspektíva. Ezért például olyan panoramatikus tájképek, ahol valami közeli előtér nincs, egyáltalán semmi hatást sem tesznek.

A sztereoszkop negatívok másolásához különleges szerkezetű másolókeretek készülnek, amelyek lehetővé teszik, hogy a lemezek szétvágás nélkül legyenek kopírozhatók. Ha ugyanis a kopírozás alkalmával a negatív és pozitív lemezt emulziós oldallal egymásra fektetjük, a negatív lemez jobb oldalára a pozitív lemez bal oldala s az előbbinek bal oldalára az utóbbinak jobb oldala kerülne és ezáltal helytelen pozitív-képet nyernénk.

Ezek a kopírrámák úgy készültek, hogy a közepükön nyílás van, amelyen át a megvilágítás történik és ez előtt a nyílás előtt a két lemez úgy csúsztatható egymás fölött jobbra és balra, hogy az exponálás a pozitív lemeznek mindig a helyes felére történhessék.

Ismertebb előhívók a múlt században.

1839-ben Talbot-Fox Londonban feltalálja, miképp lehet gallussavval előhívni.
 1858-ban Ragnault a pirogallussavat ajánlja, mint a gallussavnál erősebb előhívót.
 1844-ben Hunt gallussav helyett vasvitriolt használt.
 1862-ben Russel és Leahy feltalálja az anilin tartalmú pirogallol előhívót.
 1877-ben Carey Lea feltalálja a vasoxalat előhívót és ezt
 1879-ben Eder egyszerűsíti.
 1880-ban Abney a hydrochinint ajánlja, mint előhívószert.
 1882-ben Berkeley a pirogallus előhívóba nátrium szulfidot tesz,

1883-ban pedig Stolze az ammóniák helyett hamúzsírt.
 1884-ben Egli és Spiller közlésezi a hydroxylamin előhívót.
 1884-ben Andresen feltalálja az eikonogen előhívót.
 1887-ben a hydrochinon előhívót bevezetik.
 1891-ben Andresen a paramidofenol előhívót „Rodinal” néven forgalomba hozza.
 1891-ben Hauff előállítja a dr. Bogisch által feltalált metol-t és glicin-t.
 1892-ben Hauff készíteni kezdi az amidol-t.
 1897-ben feltűnik a difenol (Casselli, Frankfurt a/M.), — ortol (Hauff) és diogen (Anilin gyár, Berlin).
 1899-ben Hauff árusítani kezdi az adurol előhívót.

Képeinkről

„TAVASZI IDILL”: ifj. Boldog Pál. A szerző tökéletesen oldotta meg a tavasz hangulatának ábrázolását. A foltok elosztása kiegyensúlyozott. Az előtérben elhelyezett tömegek nagy mélységet adnak a panorámának; annak nyíltságát szépen zárják le az előtérbe helyezett fa virágos ágai. Kevésbé sikerült a kép kivágása. Súlyos képszerkezeti hiba, hogy a háttérben látható épületek vonalai nem merőlegesek. Természetesebb lett volna az előtérben lévő fát ferdébben felvenni, ami egyben a néző figyelmét is csak még jobban a főtémára irányította volna. A heverő alakok tömege és elhelyezése jó, de a fekvő alak mozgása elöntetlen, szinte torz.

„RÖZSÉT CIPELŐ ASSZONY”: Spronz Károly. Tökéletes hangulatú kép. A főtéma, az alak elhelyezése kedvező, befelé halad a térbe, lábmozgását a legkedvezőbb pillanatban ábrázolja a kép. A háttér szépen tagozott és nyugodt; finoman hangsúlyozza az őszi hangulatot a napsütötte sárgás falon. Szép az előtérben a főtéma vetett árnyéka; úgy tömegben, mint foltban igen jó.

„MAROKKÓI UTCA”: Pesti József. Ez a kép is sokat veszített tónusgazdagságából a sokszorosítás közben. A kép hangulata tökéletes, a három alak zárt elrendezése jó, bár a túlzott kivágás folytán a kép némileg a túlzásfoltosság hatását kelti, különösen azáltal, hogy az előtér úgyszólván teljesen hiányzik. (Nagyobb előtér esetén az előlálló alak befelé vetett árnyéka nagyobb mélységet adott volna a képnek és a három alak elhelyezését tagozottabbá tette volna.) Az alakok körül-

belül egyező tónusértéke nem mutatja a helyes valószínűket, azoknak nem egy síkban való elhelyezésére csak az alakok különböző nagyságából lehet következtetni.

„JÁTSZÓTÁRSÁK”: Angyalffy Andor. Elsőrangúan megválasztott megvilágítás, hosszú és derült árnyékok. Az átlósan végig vezetett árnyék modern vonalat ad a képnek (háromszög-megoldás). Kedvező a főalak elhelyezése. A szőke gyermekfejen és a kis libák pihés tollain csillogó napfény erőteljesen elválik a háttér sötét árnyékától.

„SÜTKÉREZÉS”: Muhl Aladár. Modern szerkezetű kép, átlós vonalvezetéssel, ami kiegyensúlyozottá teszi a különben teljesen asszimmetrikus képet. A sok átfutó vonalat ügyesen állítja meg a kapupillér árnyéktömege.

„ROZKA”: Lázi Lajos. Jó megvilágítású, tónusgazdag és a legkedvezőbb pillanatban megfogott kép. Kivágása jó, semmi felesleges sincs a képen.

„JÁTSZÓ GYEREKEK”: Demeter Adorján. A kép a sokszorosítás alatt, sajnos, elvesztette legnagyobb erősségét: azokat a finom tónusokat, amelyek az erős napsütésben a testen a hús finom árnyalatait adták. Szép a képen a sár anyagszerűsége, a három alak zártvonalú csoportosítása, az előtér és a háttér kedvező aránya és a horizont kiküszöbölése.

„A BALATONON”: Horváth Mihály. Szépen megoldott zsánerkép, ügyes megrendezésével teljesen a véletlenszerűség hatását kelti. A két alak és a ruháskosár lendületes, zárt vonalat ad. Fényei csillognak, árnyékaik derültek, háttere mély és hangulatos. A horizont elhelyezése a legkedvezőbb. Az előtér kissé kevés.

P Á L Y Á Z A T

Hauff-Monats-Post Stuttgart-Feuerbach a Hauff cikkek (film, lemez, vegyszerek) híveinek kívánságára pályázatot hirdet az alábbi feltételek mellett:

1. díj RM 500.—	4. díj RM 150.—
2. díj RM 250.—	5. díj RM 100.—
3. díj RM 200.—	6. díj RM 50.—
- a legjobb téli felvételre (karácsony, vagy hó), a legjobb tavaszi kép (virágos fák, felhők, stb.), Hauff filmmel (tekeres- vagy csom. film), vagy Hauff lemezekkel felvéve.

Feltételek:

A képek száma: Összesen 5 kép küldhető be.

Méret: Kontaktkópiák, illetőleg kiskép-negativokról 10×15-ig készült, kartonra fel nem húzott nagytípusok.

Felvételi adatok: A kép hátlapjára jegezzük fel: a felvétel napját, a megvilágítási időt, lencse, blende, fényforrás, film- vagy lemezfajta és a beküldő pontos címét.

Csomagolás: A felhasznált film vagy lemez burkolata melléklendő. Filmek csak 4795. emulsió számtól és lemezek csak 16373. emulsió számtól kezdve érvényesek.

A vásárlás helye: Megnevezendő a cég, melynél a negatív anyagot vettük.

Sokszorosítási joga: Minden küldeménynél igazoljuk rövid nyilatkozattal, hogy a beküldött kép eddig sehol meg nem jelent és sok-

szorosítási joga még másnak át nem adatott.

Negativok: Fentartjuk jogunkat, hogy a díjazott képek negatívjait darabonként RM 20.— árban megvehessük.

Beküldési zárlat: 1937. május 31.

Díjazás: 1937. június. A jury határozata megtámadhatatlan.

Beküldendő a következő címre: „Die Hauff-Monats-Post-Wettbewerb, — Stuttgart-Feuerbach.”

A **Photoblätter** téli fotópályázatot hirdet, akár külső, akár szobában történt felvételekre. Az egyetlen kikötés csupán az, hogy a felvételek érdekesek és elevenek legyenek. A képek díjazása 15—75 Márka között mozog. A díjak száma: 30. Azonkívül még

vásárlás útján 250 Márka kerül kiostásra.

Pályázati feltételek: Legkevesebb 3 kép küldendő be. (A negatívok nem!) A képek az alábbi címre küldendők: L. **Schriftleitung der Photoblätter**, Berlin, S. O. 36. A borítékon feltüntetendő: **Photowettbewerb: Winter**.

A képek nagysága maximum 18×24 cm, nem kasirozva. Nagyításoknál megjelölendő, hogy mily formátumú az eredeti felvétel. Nemes eljárással készült képek nem jönnek tekintetbe.

Feltüntetendők a kép technikai adatai: 1. A kép címe. 2. Felvételi anyag és nagyság. 3. A felvétel időpontja, hónap, nap, fényviszonyok. 4. Optika és relatív nyílás. 5. Megvilágítási idő. 6. Szűrő vagy egyéb segédesszközök. Jelige, a képek száma és pontos cím.

A felvételi anyag lehetőleg **Agfa** gyártmányú legyen.

Beküldési határidő: 1937. évi március 5.

KIÁLLÍTÁSOK

A Magyar Amatőrfényképezők Országos Szövetsége április hó 3-tól 18-ig rendezi meg országos vidéki fényképképző kiállítását Győrben, helyi csoportja rendezésében. Részt vehet minden magyar állampolgár. Nevezési határidő március 16. Jelentkezési lapok és feltételek a csoport titkáránál (Jáki István, Győr, Wagongyár) szerezhetők be.

International Exhibition of Pictorial Photography, Brighton, (England),

1937. évi április 14—május 1-ig. Részvételi díj: 5 Shilling. Beküldhető képek száma: 6 db. A képek nagysága 30×40 cm, felragasztatlanul küldendők be. A keretbelyezésről a kiállítás vezetősége gondoskodik. Végső beküldési határidő: 1937. évi március 15. A jelentkezési íven a kiállító aláírásával bizonyítja, hogy a **beküldött képeket teljes egészében saját maga készítette.**

„Salone” Internazionale Di Fotografia Artistica Fra Dilettanti — Torino.

1937. évi május 29—június 20. Beküldési határidő: 1937. évi április hó 30. Beküldhető képek száma: 6. Nevezési díj: 20 Lira. A képek lehetőleg felragasztatlanul külden-

dők be. A kiállításra kerülő képeket a kiállítás rendezősége díjtalanul ragasztja fel és keretezi. A képek a következő címre küldendők: **Secretaria del quinto salone internazionale di fotografia artistica fra dilettanti — Torino (108), Via Stompatori N. 6.** Jelentkezési ívek szerkesztőségünkben kaphatók (válaszbélyeg esetén).

V. Nemzetközi művészi fényképképző kiállítás Sopron.

1937. évi május 2—17-ig. Beküldési határidő: 1937. április hó 5. Beküldhető legfeljebb 4 kép. Nevezési díj: személyenként 4 pengő. A beküldött képek hátlapján az alábbi adatok tüntetendők fel: a beküldő teljes neve és címe. A kép címe és száma. Pozitív eljárás. A kép eladási ára. A kiállítás rendezősége csak az ajánlottan érkező küldeményeket veszi át. Az esetleg eladott képek árából a kiállítás rendezősége 15%-ot von le. A kiállítás katalógusát minden kiállító díjmentesen kapja. Díjazás: arany-, ezüst-, bronz plakettek és elismerő oklevelek.

EGYESÜLETI HIREK

A Photo-Club hírei

A Photo-Club választmánya 1937. évi február 3-án tartotta e havi rendes ülését, amelyen folyó ügyeket intézett el és rendes tagokul Eichardt Istvánt, Füredy Károlyt, Maybaum Lászlót, Nádor-Nikitits Bélánét, Dr. Gorondy-Novák Andort, Rácz Ernőt, Veresegyházy Róbertet, — pártoló tagul Dr. Szentiványi Lászlót vette fel.

FOTOIPAR KÖRÉBŐL

Kine-Exakta, 24×36 mm tükör-reflexgép. Az lhagee dresdeni gyár újdonsága. Ideális normálfilmes, valóban tükörreflexes kiscső. A készülék

egy darab fémből készült, tehát tökéletesen fénybiztos. A fényakna egy gombnyomásra nyílik, szabadalmazott speciális tükörrel bír, mely a képet már 2-szeres nagyításban mutatja. Az elmésen konstruált lupe pedig újból 2-szeres nagyítást eredményez, úgyhogy a képet 6×9 cm nagyságban látjuk, miáltal a beállítás játszi könnyedséggel és abszolút biztonsággal történhet. Visszatekereslő és filmvágószerkezet. Zár- és filmtovábbítókapcsolás. Számlálószervezet 36 felvételig. Kettős redőnyzár 12 mp-től 1/1000 mp-ig. Önkilódó 6 mp-től 1/1000 mp-ig. Cserélhető objektívek, bajonettfoglatban. Precíziós csigamenet közeli beállítás részére. Automatikus zárrögzítés, mely csak akkor szabadul fel, ha a fényakna nyitva van. A gép a következő optikákkal kapható: Exactar 1:3.5; Primotar 1:3.5; Xenar 1:3.5; Xenar 1:2.8; Tessar 1:3.5; Tessar 1:2.8; Xenon 1:2; Biotar 1:2; Primoplan 1:1.9. Gyújtáv: 5 cm. **Speciális objektívek:** Tessar 1:4.5, gyújtáv 12 cm. Teletessar 1:6.3, gyújtáv 18 cm; Tele-Megor 1:5.5, gyújtáv 15 cm; Tele-Megor 1:5.5, gyújtáv 18 cm és Tele-Megor 1:5.5, gyújtáv 25 cm. A tökéletes kis gép árai valóban nagyon mérsékeltek. Exaktar f. 1:3.5 fényerős optikái: 467 P.

Hauff töltő csomagolás Leica stb. részére. Stötétkamra töltéshez való csomagolás, melynél a burkolat eltávolítása egy praktikus felszakító berendezéssel kényelmessé válik. Pormentes áttekereslő direkt a belső tokból, a film nem tekerődik össze. Szállítható a panchromatikus Hauff Pancola 17/10° Din finomszemcsés filmhez.

Hauff-Temol. A legmagasabb igényeket kielégítő finomszemcsés előhívó, dobozos, vagy csészés előhíváshoz. Mészlecsapódás még kemény víz használatánál sem áll elő. A kezeket meg nem festi, mert az előhívó nem tartalmaz parafenylendiamint. Szállítható 600 ccm patronokban.

Hauff-Afumin zacskós villanófény. A füstmentes Hauff-Afumin villanófény most már zacskókban is kapható. A tartalom egyszerű összerázása után rögtön használatba vehető.

Főszerkesztő: **KÓSA JÓZSEF**
Felelős szerk.: **WANAUS JÓZSEF**
Felelős kiadó: **HABEKOST JENŐ**

Ífj. Kellner Ernő Budapest, V, Csáky-u. 10.

„Legjobb barátom . . .

és útitársam" írja Kurt Hielscher, az ismert író és fényképész, „a Zeiss Ikon CONTAX II. feltétlenül megbízható és éppen ezért pótolhatatlan."

Melyek azok az előnyök, melyeknek a Zeiss Ikon CONTAX II. e hírnevét köszönheti? Mindenekelőtt az 1/1250 mp-es fémredőnyzár. Semmiféle időjárás, sem a legforróbb hőség, sem a legdermesztőbb hideg nem gyakorol rá befolyást. Ehhez járul még: az egyesített kereső és távolságmérő, a zárfelhúzó a gép váza felső részén van, a beépített és az objektívvel kapcsolt tolóprizmás távolságmérő, mely még teljes nyitás esetén is hajszálpontosan állítja be a nagyfényerejű Zeiss-Sonnar-okat, a bajonettfoglatot, melynek segítségével a nagyértékű Zeiss-objektívek pillanatok alatt cserélhetők. — Kérje Zeiss Ikon prospektusát fotókereskedőjétől.

CONTAX II Zeiss Tessar 1:3,5 f=5 cm 770.— P
 Zeiss Tessar 1:2,8 f=5 cm 820.— P
 Zeiss Sonnar 1:2 f=5 cm 960.— P
 Zeiss Sonnar 1:1,5 f=5 cm 1245.— P

Magyarországi
vezérképviselő:

Ifj. Jurány Henrik Budapest, IV. Váci-u. 40

Mesteri felvételekhez e három:

Zeiss Ikon kamara,
Zeiss objektív,
Zeiss Ikon film!

DIJMENTES AMATŐR-FOTO TANFOLYAM

a PHOTO-CLUB (IV., Ferencz József-rakpart 17. Telefon: 1—825—88)
1936—37. évi díjmentes amatőr foto-tanfolyama:

Művészeti vezető: KÓSA JÓZSEF

Műszaki vezető: HABEKOSZT JENŐ

II. RÉSZ

7	Február 18, csütörtök	Infravörös fényképezés lehetőségei. (Ködben, sötétben, nagy távolságról. Vetítéssel.)	Szakál Géza
8	Február 25, csütörtök	Person-eljárás. (Gyakorlati bemutatással.)	dr. Wohl György
9	Március 4, csütörtök	Színes fényképezés. (Vetítéssel.)	dr. Wohl György
10	Március 11, csütörtök	A nemes eljárások általános ismertetése és a gummi-nyomás gyakorlati bemutatása.	Feledy Dezső

Az előadások kezdete pontosan 18 óra 30 perc.

Netán szükségessé váló sorrendi vagy egyéb változásokat a „FOTO“-ban fogunk közzétenni.

Az Elnökség.

AZ EUMIG INDEX kamarával

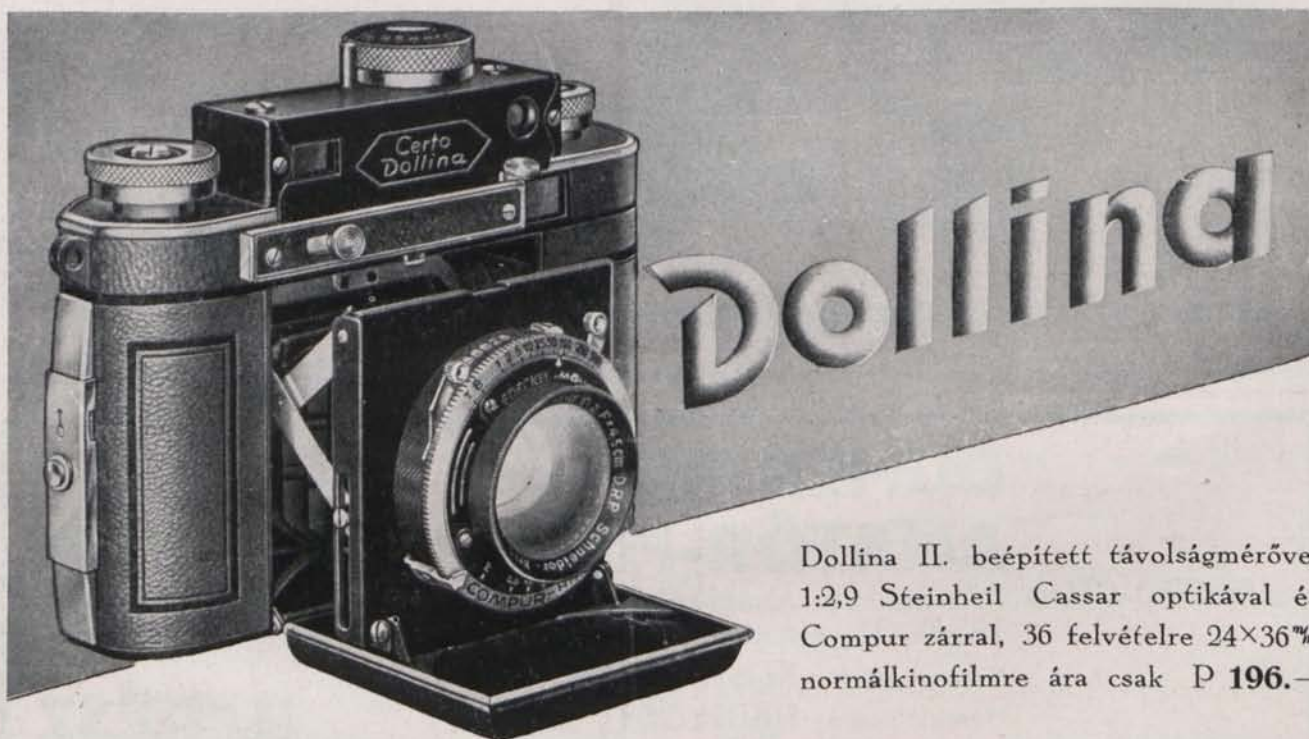
a filmezés könnyebb, mint egy boxgéppel való fényképezés, mert a film helytelen megvilágítása ezen egyedül álló felvevőnél kizárt dolog, ezt a részét automatikusan elvégzi a beépített fotocella. Ami pedig a film árát illeti, tájékozásul álljon itt, hogy egy kb. 9 méteres film ára, fordító hívással együtt 4-5 pengő és másfél percig gyönyörködhet annak vetítésében, amikor és ahányszor kedve telik benne.

Eumig felvevőkamarák fotocellával (Index kamara 9.5 mm filmek részére) 1:2.8 fényerejű Mayer Trioplannal, beépített fotocellával P 365.-

AZ EUMIG P. III. VETÍTŐ

8 vagy 9.5 vagy 16 mm filmek részére, nagy fényerejű Meyer Kinon I. optikával, 1:1.6 fényerővel, kitűnő hűtéssel, gombnyomásos megállító szerkezettel (vagy Pathé-rendszerű megállító szerkezettel) visszatekeréssel, 100 Wattos izzóval, 2 drb. 140 m. szuperorsóval és tokkal P 366.-

Dollina II. beépített távolságmérővel 1:2,9 Steinheil Cassar optikával és Compur zárral, 36 felvételre 24x36^{mm} normálkinofilmre ára csak P 196.-

Schneider Xenar	1:2,9	5 mm. optikával	Comp. Rapid zárral	P 256.-
Zeiss Tessar	1:2,8	5 mm. optikával	Comp. Rapid zárral	P 290.-
Schneider Xenon	1:2	4,5 mm. optikával	Comp. Rapid zárral	P 320.-

Mimosa

Mimosa-Patronok mindenféle kiskép készülékhez. Baldina, Contax, Dollina, Leica, Retinához alkalmas és utántölthető.

Mimosa Extrema és Mimosa Panchroma filmmel
 töltve ára P 4.60 és 4.70
Mimosa keskenyfilm 9.5 mm. 1 tekercs Ortho ... P 3.-
Mimosa keskenyfilm 9.5 mm. 1 tekercs Panchro P 3.50

VEZÉRKÉPVISELET: **SILBERER ÉS FORNÉT**
 BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-U. 16. TELEFON: 12-76-23.

MOST JELENT MEG

ALEX. KEIGHLEY FOTOALBUMA

30×32 cm. NAGYSÁGBAN
24 POMPÁS MŰMELLÉKLETTEL
A SZERZŐ AUTOGRAMMJÁVAL

ÁRA 16.50 P

KIADJA: A "GALERIE" WIEN, VI. LINKE WIENZEILE 48

Foto cikkek

frissen és olcsón kaphatók

Buchwald Bernát

fotoszaküzletében

Budapest VII, Wesselényi-u. 33

Állandóan friss nagyméretű (30×40
cm. is) brompapirok és lemezek
kaphatók!

Hock és Kiss
preciziós műszerészek

Fényképezőgépek és
töltőtollak
szakszerű javítása

Budapest, IV.,
Kossuth Lajos-u. 1
(Ferenciek bazárában)
Telefon: 1-897-45

Műhelyünk elismert!
Forduljon bizalommal hozzánk!

AKAR JÓL ÉS KÖNNYEN
BOROTVÁLKOZNI?

H A S Z N Á L J O N

Golf pengét!

Kicsinybeni főelárusító:
Fischer Antal Fia
103 éves szaküzlet.

Budapest, VIII., József-körút 17

Vezérképviselet:

GENESY ÉS PFANN
BUDAPEST, IV. FERENCIEK-TERE 3. I.

**A „FOTO”
1937. évi pályázatának
1. szelvénye**

Jelige: _____

1. csoport.
2. csoport. (A meg nem felelő áthúzandó)

**FOTO
SOMMER**
FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÉLVÉLT

MŰVÉSZIES NAGYÍTÁSOK
BUDAPEST, IX.
RÁDAY-U. 2.
gyors, gondos, olcsó
kidolgozás.

„FLOU-NET” (L. Misonne
szabadalom)

A szabályozható, tökéletes
l á g y r a j z ú előtét.

A felvételnél és nagyításnál egyaránt alkalmazható. Hatásában felülmúlja a legjobb lágyrajzú lencsét is. Kapható a jobb szaküzletekben és a vezérképviselőnél

GALACZ V.

B u d a p e s t, I V.,
Váci-utca 78/80. IV. em. 3.

Prospektus
díjtalan!

**WANAUS
JÓZSEF**

FÉNYKÉPÉSZETI
SZAKÜZLET

BUDAPEST, IV., SÜTŐ-U. 2
Deák Ferenc-tér sarok

TELEFON:
1-813-26

Hatschek Emil

**FOTO
OPTIKA
KINO**

*Andrássy út 13.
Erzsébet körút 38.*

Kérjen árjegyzéket!

Gevaert

**Panchromosa
a tél filmje**

100%-OS EREDMÉNY

SIXTUS

évekkel

előzi meg korát,

a legérzékenyeb és

teljesen automatikus

megvilágításmérő

Kapható minden jobb

fotoszaküzletben

A „FOTO“

1937. évi tavaszi

amatőrfénykép-pályázata

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

1. A pályázaton kizárólag magyar foto-**amatőr** vehet részt.
2. A pályázathoz csatolandók a Foto 1937. évi febr., márc. és ápr. szelvényei.
3. A beküldhető képek száma tetszésszerűen, azonban 1936 előtt készült felvételek nem jöhetnek számításba.
4. A képek nagysága egységesen 18×24 cm.
5. A képek felragasztatlanul küldendők be.
6. A nagyítások lehetőleg fényes brom papíron készítenők.
7. A képek témája szabadon választható, azonban lehetőleg őszi, téli és kora tavaszi témák dolgozandók fel (akár külső, akár belső felvételek).
8. A zsűri által díjazásra érdemesnek talált képeket ki fogjuk állítani.
9. A képek beküldési határideje: 1937. évi április 30.
10. A beküldött képek jeligével, kezdő vagy nem kezdő megjelöléssel, kettős borítékban küldendők be, melyhez csatolandó 30 fillér bélyegjegyekben, mert ellen esetben nem áll módunkban a beküldött képeket visszaküldeni.
11. A díjazott képek a „FOTO” tulajdonába mennek át, azok felett korlátlanul rendelkezik és dönt azok esetleges közlése felett.
12. Minden beküldött kép hátlapján feltüntetendő: 1. A jelige. 2. A kép címe. 3. Származási adatok: optika, rekesznyílás, negatív anyag, a felvétel időpontja, megvilágítási idő, stb.

A zsűri döntése, — melyet a „FOTO” május havi számában fogunk közzétenni — megfellebbezhetetlen.

DÍJAZÁSOK:

I. csoport (Kezdők):

- 4 aranyérem,
- 10 ezüstérem,
- 20 bronzérem,
- 16 természetbeni díj.

II. csoport (Nem kezdők):

- 6 aranyérem,
- 10 ezüstérem,
- 20 bronzérem,
- 14 természetbeni díj.